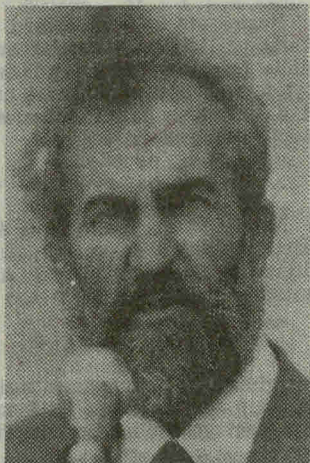

ŠIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO SAVAITRAŠTIS

„PEDAGOGO“ interviu su filologijos mokslų daktaru
ALOYZU GUDAVICIUMI

6 klausimai Senato pirmininkui

— Netrukus bus jau pusmetis, kai buvo išrinkti į Senatą 35 Instituto mokslininkai, pedagogai. Ar patenkintas Jūs, gerbiama šis Pirmininke, senatorių darbu?

— Manyčiau, kad Senato nariai dirba normaliai, visai naujai, jausdami didelę atsakomybę. Visos Senato komisijos dirba savarankiškai, nelaukia jokių nurodymų. Senatoriai gerai lapko Senato ir jo komisijų posėdžius. Juose nedalyvavo tik doc. K. Serpetis. Nors jis ir buvo išrinktas į Senatą, bet, matyt, nelabai galvojo dalyvauti Senato darbe, todėl gautas K. Serpetio pareiškimas nelaikyti jo Senato nariu buvo patenkintas paskutiniame posėdyje. Liko vakuojanti senatoriaus vieta.

— Ar turi kokių nors privilegijų Senato vadovybė, jo nariai?

— Senato nutarimu pirmininkui, jo pavaduotojui ir sekretoriui krūvis sumažintas iki 400 valandų, jiems mokamas maksimalus atlyginimas pagal einamas pareigas, o visi kiti senatoriai, deja, jokios kompensacijos už

darbą Senate negauna. Pavasarį mes išreiškėme pageidavimą, kad senatoriams būtų sumažintas pedagoginio darbo krūvis, tačiau katedrų vedėjai buvo ypač „principingi“ ir krūvio nesumažino. Manyčiau, kad už kiekvieną rimtą darbą turėtų būti kažkaip atlyginama — Senato nariai nusipelno ne vien tik pagarbos. Katedrų vedėjams tai reikėtų turėti galvoje...

— Kas gali dalyvauti Senato posėdžiuose ir kokios tų žmonių (ne senatorių) teisės?

— Pagal priimtą Senato reguliaviną posėdžiai yra atviri visiems Instituto darbuotojams, tačiau patariamojo balso teisę turi tik nepatekę į Senatą rinkimų tvarka rektorato, katedrų ir kitų padalinių vadovai. Iki šio mes elgėmės labai demokratiškai, leisdami visiems kalbėti, nors kai kurios kalbos buvo ne į temą. Instituto dėstytojai ar kiti darbuotojai, turintys svarbių minčių, pastabų ar pasiūlymų, turėtų juos pateikti ne per Senato posėdį, o iš anksto Senato komisijoms. Vienos ar kitos ko-

misijos pirmininkas Senato posėdyje apie tai referuoti. Tada gal sutrumpėtų ir Senato posėdžiai, kurie dabar tęsiasi apie 5 val. Pageidautina, kad visi katedrų vedėjai dalyvautų posėdžiuose.

Atviri yra ir Senato komisijų posėdžiai, tik jie šaukiami nereguliariai, bet informaciją, kada jie bus, tikiuosi, bus galima rasti Senato informacijos stende.

— Senatas iš Instituto darbuotojų retkarčiais gauna laiškus, pareiškimų ar prašymų. Koks jų likimas?

— Visi raštai yra perskaityti, su jais supažindinami senatoriai, tačiau dažnai jie šunčiami ne tuo adresu. Pavyzdžiui, darbuotojai, nepatenkinti jiems nustatytu atlyginimu, kreipiasi į Senatą, teko teisybės. Senatas nesprendžia visų klausimų, kurie gali iškilti darbuotojams. Jo uždavinys — numatyti ir įgyvendinti strateginius Instituto tikslus. Smulkesnius klausimus privalo spręsti tiesioginiai viršiniai, rektoratas, t. y. tie žmonės, kurie už savo darbą gauna atlyginimą. Kol kas turime tik Senato reguliaviną, jau rengiamas studijų reguliavimas, bus ir rektorato reguliavimas. Tada gal ir žmonėms bus aiškiau, ką jie turėtų kreiptis vienu ar kitu atveju.

— Daug kalbų Institute sukėlė Senato nutarimas dėl dėstytojų krūvių reglamentavimo...

— Buvo ir nepatenkintų. Paskutiniame Senato posėdyje vėl grįžome prie šio klausimo. Negalima tvirtinti, kad nutarimas buvo idealus, bet dauguma senatorių mano, kad patys reglamentavimo principai yra teisingi. Juk dėstytojai nevienodai dirba — vieni turi daugiau teorinių valandų (be to, daug dirba besirengdami

paskaitoms), kiti turi kur kas daugiau pratybų. Daugiausia nepatenkintų yra Dailės fakultete. Jie šį klausimą svarstė net fakulteto Taryboje, bet jų pateikti motyvai nepakankami. Nustatyta tvarka išleka (visi krūviai jau sudaryti), Senato studijų komisijai pavesta toliau tobulinti dėstytojų krūvių reglamentavimą ir naują variantą parengti iki 1991 m. kovo 1 d.

Daugelis žmonių šiais laikais itin jautrūs žodžiams, todėl kai kuriuos dėstytojus šoktravo tai, kad jie pateko į trečią katedrų grupę (kai kas ją pavadino III kategorijos grupe, trečiarūšiais žmonėmis ir pan.), todėl tokiems kolegoms praverstų šnaukštus doc. J. Sitonytės pasiūlymas pavadinti trečią grupę pirmąja (tada psichologinis veiksnys nebūtų toks stiprus). Beje, kai kurie katedrų vedėjai nesilaikė šio Senato nutarimo, todėl rektoratas įpareigotas kontroliuoti, kad jis būtų nepriekaištingai vykdomas.

Reikėtų dar pridurti, kad Senatas išrinktas demokratiškai ir jo nutarimus reikėtų žiūrėti pagarbiai. Tai nereiškia, kad jie ne be trūkumų ir jų negalima kritikuoti, tačiau reikia įtikinamos argumentacijos.

— Paskutiniame Senato posėdyje patvirtinti rektorius rinkimų auostiniai. Koks, Jūsų nuomone, turėtų būti naujasis Instituto vadovas?

— Visada tokia poste norime matyti idealų žmogų. Bet tokių žmonių ne taip daug būna, be to, dažnai jie nenori būti vadovais. Būna ir atvirksčiai — yra norinčių būti vadovu, bet tokių kartais nenori kiti kolektyvo žmonės. Todėl, matyt, reikės ieškoti kompromiso.

A. MALAKAUSKAS

Šiaulių pedagoginio instituto Senato NUTARIMAS

Dėl Instituto dėstytojų, darbuotojų ir studentų
reabilitavimo

Sovietinio režimo metais dalis Instituto dėstytojų, darbuotojų ir studentų buvo priversti palikti Institutą ar kitaip buvo nubausti už politines pažiūras ir religinius įsitikinimus. Instituto Senatas, norėdamas bent iš dalies atitaisyti padarytą tiems žmonėms moralinę ir materialinę skriaudą, nutaria:

1. Laikyti neteisėtais ir panaikinti rektoriaus įsakymus apie darbuotojų atleidimą ir studentų pašalinimą iš Instituto bei kitas nuobaudas dėl politinių pažiūrų ir religinių įsitikinimų.

2. Paveisti Senato etikos ir statuto priežiūros komisijai išnagrinėti visus atvejus, kai darbuotojai būdavo baudžiami už politines pažiūras ir religinius įsitikinimus, nes rektoriaus įsakymo turinyje galėjo būti nurodomi ir kitokie motyvai, nei atleidimas paties prašymu. Kiekvienam atvejui parengti atitinkamą dokumentą ir išsiųsti nukentėjusiajam.

3. Asmenys, atleisti iš Instituto dėl minėtų priežasčių, jų pageldavimu grąžinami į eitas pareigas Institute pagal jų mokslinę ir pedagoginę kvalifikaciją.

4. Pašalintus studentus jų pageldavimu priimti į tą pačią specialybę ir kursą, iš kurio jie buvo išbraukti.

Senatas kreipiasi į visus asmenis, nukentėjusius Institute dėl politinių ir religinių motyvų, prašydamas pranešti apie patirtą skriaudą ir savo ketinimus. Kartu Senatas, būdamas Instituto aukščiausias sprendžiamasis organas, atsakingas už visą Institutą, atsiprašo visų nukentėjusiųjų.

Dr. A. GUDAVICIUS
Senato pirmininkas
Doc. A. ALISAUSKAS
Senato sekretorius

1991 10 09

NAUJIENOS ◆ ĮVYKIAI ◆ FAKTAI

Vytauto Didžiojo universitete pagal dvejų metų bendrojo išsilavinimo planą visiems studentams privalomi šie dalykai: Lietuvos istorija, lietuvių kultūra, lietuvių kalbos kultūra, civilizacijos istorija, informatika, anglų kalba.

◆ ◆ ◆

187 Pedagogikos fakulteto neakivaizdininkai palikti kartoti kursą antrus metus, 90 išbraukta iš studentų sąrašų. Tarp pastarųjų — 31 su aukštojo išsilavinimu (neįkandama buvusiems rusistams Institute dėstoma matematika).

◆ ◆ ◆

Rektoratas informavo, kad dėstytojams valandininkams už išdirbtas valandas nuo liepos 1 d. iš valandinio fondo mokama pagal naujuosius tarifus, o dėstytojams, kuriems už darbą nuo kovo 1 d. iki liepos 1 d. sumokėta pagal senuosius tarifus, skirtumas bus kompensuojamas metų gale.

◆ ◆ ◆

Nuo 1991 m. spalio 1 d. 40 proc. didinamas biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokestis, stipendijos (išskyrus socialines) studentams, o minimali socialinė pašalpa vaikams bus 100 rub. per mėnesį.

◆ ◆ ◆

Primename, kad galima tapti užsieniečiais Lietuvoje. Taip atsitiks, jeigu iki š. m. lapkričio 3 d. neįvyksite Lietuvos pilietybę patvirtinančių dokumentų (Lietuvos Respublikos piliėčio pažymėjimo ar Pažymėjimo apie apsisprendimą dėl Lietuvos pilietybės).

◆ ◆ ◆

Latvijos Respublikos vyriausybė panaikino studentams numatytas lengvatas važiuojant visuomeniniu transportu. Į tai studentai išsyk sureagavo — surinko po 1 rub... Vyriausybė šelpti (kartu pateikė ir šelpėjų sąrašus). Tai bent!

Naujajame fakultete

Kovo 1 d. pradėjo dirbti Kvalifikacijos kėlimo fakultetas. Jis organizuoja trijų ar 1 savaitės kursus bei 1 dienos seminarus (ne tik Šiauliuose, bet ir Kaune, Vilniuje) mokytojams ir auklėtojams. Kiekvieną mėnesį fakultete, vadovaujamame doc. L. Ušėkienės, kelia savo kvalifikaciją vidutiniškai 125 žmonės. Čia jau tobulinosi pradinį klasių mokytojai, specialiuoju mokyklų auklėtojai, logopedai ir kt. Patyrę dėstytojai iš SPI, Vilniaus, Kauno ir kt. miestų kursų klausytojams pertelkia naujausias

žinias, kurios labai pravers praktiniame jų darbe. Be teorinių paskaitų ir pratybų, 14-ojoje vidurinėje mokykloje kursų klausytojai atidžiai stebi mokytojų D. Kiseliotienės, G. Silėnienės, O. Stalgienės ir kt. pagal naujausią metodiką vedamas pamokas, vėliau jas aptaria. Kartu su mokytojais praktikai fakultetas numato leisti metodines priemones, klausytojus stengiasi aprūpinti reikalinga literatūra. Planuojant kursų programą, atsižvelgiama į klausytojų norus, pageldavimus, stengiamasi, kad

kursai suteiktų kuo daugiau naudos.

Šią savaitę kelia kvalifikaciją iš įvairiausių Respublikos vietų suvažiavę pradinį klasių mokytojai. Visi atvykę į kursus savo noru. Klausytojai ypač patenkinti prof. K. Zuperkos, vyr. dėst. I. Sabienės, docentų L. Mondeikienės, J. Daulienienės, A. Kepalaitės dėstomais kursais, daug naudos davė dėst. L. Katilienės ir A. Prakurotienės užsiėmimai. Jeigu kuris dėstytojas nepateisina klausytojų lūkesčių, jo paslaugų atsisakoma.

Viskas, rodos, būtų gerai, jeigu ne viena problema — kur apgyvendinti klausytojus. Iš pradžių jie gyveno „Salduvės“ viešbu-

tyje, kol buvo mažesnės kainos, dabar iš bėdos yra prisiglaudę Aukštesniosios technikos mokyklos bendrabutyje, kur gyvenimo ir buities sąlygos labai prastos, nėra šiltos vandens, kartais nebūna jokio. O juk dauguma klausytojų moterys, tarp jų ne viena ir pagarbaus amžiaus, visos su aukštojo išsilavinimu. Keturi Instituto bendrabučiai perpildyti, tad šio fakulteto klausytojams Instituto vadovybė praktiškai kol kas padėti ir negali. Nors jie mūsų žmonės, dauguma baigę mūsų Institutą ir vėl į jį sugrįžę...

Algirdas
MALAKAUSKAS

PRADINIŲ KLASIŲ MOKYTOJŲ RENGIMO PERTVARKOS GAIRĖS

Pertvarka palengva įsisiūbuoja ir aukštesiose mokyklose. Prieš keletą savaičių Vilniaus pedagoginiame institute įvykęs pasitarimas (gaila, kad ne Šiauliuose, nes apie aukštųjų mokyklų pertvarką vieni iš pirmųjų pradėjo rašyti mūsų Instituto dėstytojai) pertvarkos idėjas sukonkretino, pasiūlęs aukštesiose pedagoginėse mokyklose rengti bakalaurus ir magistrus.

Kaip siūloma pertvarkyti pradinį klasių mokytojų rengimą? Pirmiausia reikėtų pažymėti, jog Respublikoje yra jėgų, kurios labai nori išplėsti pradinį klasių mokytojų rengimo geografiją. Įrodinėjama, jog, be Šiaulių ir Vilniaus pedagoginių institutų, pradinį klasių mokytojai turėtų būti rengiami Marijampolėje, Klaipėdoje (gal ir dar kitur).

Siūloma tokia pradinį klasių mokytojų rengimo formulė 2+2+1. Tai reiškia, kad pirmuosius dvejus metus pagal vieną (bendrą) planą turėtų dirbti ne tik aukštesios, bet ir aukštesniosios (buvusios pedagoginės) mokyklos. Baigę dvejų metų mokymosi kursą, studentai gautų jaunesniojo mokytojo vardą ir norintieji galėtų pradėti dirbti. Kiti jau aukštesiose mokyklose galėtų tęsti mokslą toliau. Baigę III ir IV kursus, išlaikę valstybinius egzaminus, gautų bakalauro vardą. Padirbėję 1–2 metus, galėtų vėl grįžti į aukštąją mokyklą, metus studijuoti, apginti diplominį darbą ir gauti magistro vardą.

Ko daugiau šioje sistemoje — teigiama ar neigiama? Mano supratimu, kur kas daugiau neigiama, nepriimtina, nes 1) pradinį klasių mokytojų poreikis kiekvienu metais mažėja ir plėsti jų rengimo geografiją, juo labiau į šį darbą įtraukiant ir buvusias pedagogines mokyklas, tikrai netikslinga; 2) „kepti“ žemos kvalifikacijos specialistus, turinčius tik dviemį pasirėngimą, kai greit gali atsirasti (ir jau atsiranda) bedarbių ir su aukštuoju išsilavinimu, būtų ne tik neracionalu, bet ir neetiška; 3) susidaro įspūdis, kad pagrindinis motyvas, skatinąs siekti aukštesnio išsilavinimo, — noras gauti didesnį atlyginimą, nes ir jaunesnieji mokytojai, ir bakalaurai, ir

magistrai rengiami tik pradinį klasių mokytojais; 4) vėl neatsižvelgiama į tai, koks buvo studentas — dvejetukininkas ar penketukininkas, nes visi, mokėsi nustatytą laiką, gauna vienodus vardus.

Tačiau esu gliaui įsitikinusi, kad būsime įpareigoti dirbti pagal formulę 2+2+1. Todėl ir tokiam darbiui turime būti pasirėngę.

Pasinaudodama 1991 m. birželio 17 d. patvirtintu pradinio mokymo pedagogikos ir metodikos specialybės studijų planu, šiek tiek jį pakoregavusi, parengiau du studijų planus: vieną, skirtą I–II kursams (pagal jį turėtų dirbti ir aukštesniosios mokyklos) ir antrą — III–IV kursams (bakalaurams).

Jeigu, nelaimai, po dvejų mokymosi metų studentai norėtų (turėtų) pradėti dirbti, jiems nors kiek reikėtų pabūti mokykloje, atlikti pedagoginę praktiką. Todėl ji iš III k. 6 sem. atkeliami į II k. 4 sem. Nors plane nepamirėta, bet 4 sem., po pedagoginės praktikos, studentai galėtų atsiskaityti už pedagogikos arba psichologijos kursinį darbą.

Kaip galėtų atrodyti tokie pertvarkyti studijų planai (žūr. 4 psl.)?

Kas pakeista šiuose planuose? Pirmiausia, sutikus Filosofijos ir politologijos katedrai, įvesta nauja disciplina — švietimo sociologija. Ji būtų tarytum propedeutinis kursas ne tik politinėms disciplinoms, bet ir pedagogikai, nes studentams, neturintiems jokio filosofinio parengimo, labai sunku išaiškinti dėsnius ir dėsningumus, filosofines-pedagogines sroves, vieno ar kito pedagogo pažiūras ir pan. Net jeigu Institute jokia pertvarka nevyktų, mes (t. y. pedagogai) labai prašytume dabartinį studijų planą papildyti šia disciplina.

Bendras valandų skaičius visoms disciplinoms liko beveik toks pat, kaip ir 1991 06 17 d. plane. Kelių valandų skirtumas (į vieną ar kitą pusę), manau, didelių diskusijų neturėtų sukelti.

Mano nuomone, gana neblogai pasiskirstė egzaminai ir įskaitos. Kiekvienam dalykui jų liko tiek, kiek buvo ir 1991 06 17 d. plane. Jų

skaičius toks: 1 sem. — 4 egz. ir 5 įsk., 2 sem. — 3 egz. ir 8 įsk., 3 sem. — 4 egz. ir 7 įsk., 4 sem. — 4 egz. ir 3 įsk., 5 sem. — 4 egz. ir 5 įsk., 6 sem. — 4 egz. ir 5 įsk., 7 sem. — 3 egz. ir 4 įsk., 8 sem. — 4 egz. ir 6 įsk.

Numatyta, kad Pedagogikos katedra 4 semestre vietoj egzaminų sutiks paskirti įskaitą, nes kitaip šiame semestre būtų 5 egzaminai.

Daugiausia turbūt iškilis diskusijų dėl kūno kultūros metodikos ir visų muzikinių disciplinų. Kaip matyti iš I–II kursų plano, šios disciplinos visi neįrašytos. Vadinasi, per pirmąją praktiką II k. studentai kūno kultūros ir muzikos pamokų neturėtų vesti. Išduotame dvejų kursų baigimo pažymėjime turėtų būti įrašyta: „Be teisės vesti kūno kultūros ir muzikos pamokas“. Tačiau ir čia yra viena išėitis: kūno kultūros ir Muzikos katedros galėtų numatyti ir po paskaitų organizuoti užsiėmus, kurie juos lankančiams suteiktų teisę vesti kūno kultūros ir muzikos pamokas. Į Institutą atleina nemažas skaičius buvusių gerų sportininkų, taip pat baigusiujų muzikos mokyklas. Jie, reikia manyti, patys būtų suinteresuoti tokią teisę įsigyti. O tiems, kurie po dvejų kursų pradėtų dirbti turėdami pažymėjimą „Be teisės vesti kūno kultūros ir muzikos pamokas“, ateišyti į pagalbą turėtų ateiti Kvalifikacijos kėlimo fakultetas ir šią teisę taip pat padėtų įsigyti.

III–IV kursų studijų plane yra įtrauktos kūno kultūros metodikos ir muzikinio parengimo disciplinos, pastarosioms skiriamas net po 8 val. kiekvieną semestrą. Iš viso joms skirtos 464 val. (1991 06 17 d. plane — 454 val.). Tik muzikos disciplinų katedros pačios turėtų pasiūlyti, kada ir kokiu dalyku numatyti egzaminus bei įskaitas. Kaip tik todėl III–IV kursų studijų plane prie šių disciplinų egzaminų ir įskaitų parašiau klausukus.

Bendras lietuvių kalbai skirtas valandų skaičius viršija 1991 06 17 d. studijų plane skirtas valandas, tačiau Lietuvių kalbos katedra turėtų pagalvoti, kaip išdėstyti atskirus šio dalyko kursus, kad II kurso studentai, išėidami į pedagoginę prak-

tiką, nors kiek būtų išklause ir sintaksę.

Nors planuose ir neįrašyta, turėtų išlikti mokomosios lauko, agrobiologijos ir ekologijos praktikos. Suprantama, gaila, kad pedagoginė praktika, iš 6 sem. atkelta į 4 sem., sutrumpėja viena savaitė. Neįrašytas ir 8 sem. metodikoms skirtas kursinis darbas. Jį studentai turėtų rašyti.

Apibendrinama išdėstytas mintis, kviesčiau katedrose, Pedagogikos fakulteto taryboje (vėliau gal ir Senate) apsvairstyti tokius klausimus:

1. Ar reikalinga nauja pradinį klasių mokytojų rengimo pertvarka, jeigu 1991/1992 m. m. I kursas pradėjo dirbti pagal peržiūrėtus studijų planus?

2. Jei pertvarka reikalinga, kokiu keliu eiti:

a) atsisakyti specializacijų ir visus studentus 1992/1993 m. m. priimti į pradinio mokymo ir ikimokyklinio ugdymo specialybę;

b) palikti specializacijas, tik 4 metų mokymosi laiką prafėsti 1 metus ir tokiems studentams suteikti pradinio mokymo ir ikimokyklinio ugdymo kvalifikaciją;

c) mokymosi laiką palikti nepakeista, bet peržiūrėti studijų planą, numatyti daugiau pasirenkamų disciplinų ir jas iškleusiusiems studentams suteikti bakalauro vardą;

d) pratęsti mokymosi laiką 1 metams tik gerai ir labai gerai besimokantiems studentams, skaityti jiems papildomus kursus, reikalingus ikimokyklinio ugdymo specialybei įsigyti, mokyklos vadymos ir kt. klausimais; jiems suteikti magistro vardą;

e) dirbti pagal formulę 2+2+1;

f) ar dalykus kiekviename semestre studijuoti linijiniu būdu, t. y. per visą semestrą, ar juos išdėstyti kompaktiškai, vienu metu studijuojant ir atsiskaitant ne daugiau kaip už 3–4 disciplinas.

3. Jeigu būtų dirbama pagal formulę 2+2+1, tai:

a) koks, be kursinių egzaminų, turėtų būti atsiskaitymas, baigus du kursus;

b) kaip turėtų būti išspręstas klausimas dėl kūno kultūros ir muzikos pamokų;

c) ar reikėtų šioje sistemoje įvesti ikimokyklinio ugdymo specializaciją;

d) ar magistras galėtų būti tik tie, kurie po 1–2 metų darbo grįžti į Institutą tęsti mokslą;

(Nukelta } 4 psl.)

PRADINIŲ KLASIŲ MOKYTOJŲ RENGIMO PERTVARKOS GAIRĖS

(Atkelta iš 3 psl.)

e) ar vykdant pertvarką remtis 1991 06 17 d. patvirtintu studijų planu, ar sudaryti jį visai kitaip, ypač I-II kursams (daugiau atsižvelgiant į aukštesniųjų mokyklų patirtį ir galimybes).
Suprantama, tai ne visi

klausimai, kuriuos reikėtų aptarti. Kiekviena katedra ir dėstytojai jų gali pasiūlyti žymiai daugiau. Todėl nelikime abejingi tiems procesams, kurie vyksta Respublikoje, įsijunkime į diskusiją su savais, konkrečiais pasiūlymais. Juos, manau, neatsisakys spausdinti „Pedago-

gas“, juos su malonumu išklausys ir šio straipsnio autorė, kuri pasiryžusi, jeigu bus priimta pertvarka, kartu su visais kurti naujus planus ir juos įgyvendinti.

Prof. Virginija
SAVICKYTĖ

Pedagogikos katedros vedėja

I-II KURSAS

Disciplinos	egz.	įsk.	semestr.		sav./sk.		val./sk.		iš viso val.
			I kursas		II kursas				
			1s.-16	2s.-17	3s.-16	4s.-12			
1 Svaitimo sociologija		1	2						32
2 Lietuvos etninė kultūra	2	3,4	2	2	2	3			134
3 Užsienio kalba	4	1,2,3	4	4	2	3			196
4 Vaiko fiziol., hig., sveik.	2	1	3	3					91
5 Psichologija	1,4	2,2,3	3	3	3	3			147
6 Pedagogika	3	2,4	2	2	3	3			118
7 Lietuvių kalba	3	2	2	3	2	3			151
8 Liet. k. mokymo metodika	4	3			3	6			120
Matematika ir skaič. technika	1,3	2	4	4	5				212
10 Matematikos mok. metod.	4	3			3	5			108
11 Gamtos mokslai	1,1,2		4	3					115
12 Aplinkos ir Tėvynės paž.	3				4				64
13 Darbai ir dailė		1,2,3,4	4	3	2	2			171
14 Kūno kultūra		1,2,3	2	2	2				98
Iš viso	15	23	30	29	31	28			1757

III-IV KURSAS

Disciplinos	egz.	įsk.	semestr.		sav./sk.		val./sk.		iš viso val.
			III kursas		IV kursas				
			5s.-16	6s.-17	7s.-10	8s.-15			
1 Filosofija	8	7			3	4			90
2 Politologija	5		4						64
3 Ekonomikos teorija	6			3					51
4 Lietuvos istorija	5		4						64
5 Lietuvos etninė kultūra	6	5	2	2					66
6 Rusų kalba	6	5	2	2					66
7 Psichologija	6	5	3	2					82
8 Pedagogika	8	5,6,8	1	2	2	4			130
9 Defektologijos pagrindai		8				2,5			40
10 Lietuvių kalba	5,7	6,6,8,8	3	3	5	4			209
11 Liter. m-lo įvad., liter. ist.	8	7		2	2	4			114
12 Kalbos kultūra	7				3				30
13 Kūno kultūros metodika	7			2	4				74
14 Techn. mokymo priemon.		8				1			16
15 Pasirenkamos disciplinos		5,6,7,8	3	4	3	2,5			186
16 Muz. lavin. ir metodika	5,8(?)	6,7(?)	8	8	8	8			464
Iš viso	15	20(?)	30	30	30	30			1746

SPORTAS

Siaulių futbolo pirmenybėse sužaistos antrojo turo rungtynės. „Pedagogas“ nugalėjo „Paparčio“ futbolininkus rezultatu 2:1.

GERB. STUDENTAI!

Jei pagėdaujate įsigyti sanatorinių kelialapių šiemis bei ateinančioms metams, prašom kreiptis į studentų soc. rūpybos skyrių (C. r. 302 kab).

Be to, nėščios studentės, taip pat visi, kam reikalingas dietinis maitinimas, čia gali įsigyti dietinio maitinimo kelialapių. Studentų soc. rūpybos skyrius

DĖMESIO! KONKURSAS!

Šių dienų žmogaus estefinė kultūra gerokai atsilieka nuo materialinio komforto.

Dvasinio išprusimo nebuvimas, moralės stoka, nenuoseklus ir klaidingas civilizacijos vystymosi supratimas atvedė iki ekologinės katastrofos sienščio.

Mes stovime tiesi riba. Apširdaikime aplink ir pastebėsime situacijos tragikumą. Mūsų žemiškas ribotumas, šabloniškas mąstymas ir elgesys, atvedęs į šią situaciją, dabar, branduolinių technikos amžiuje, gali visiškai sunaikinti amžių kultūrą, visą, kas gyva Žemėje... Todėl visus studentus kviečiame dalyvauti geriausio plakato gamtosaugos tematika konkurse.

KONKURSO MUOSTATAI

Darbas atliekamas laisvai pasirinkta technika ant tvirtu pagrindu (pageidautina planšeto), aprauko ar apklijuoto popieriumi. Formatas neturi būti mažesnis kaip 70x50 cm.

Plakato projektai bus vertinami atsižvelgiant į šiuos reikalavimus:

1. Aiški konkrečios idėjos, atspindinčios šių dienų ekologines aktualijas, išraiška.
2. Išraiškingumas.
3. Lakoniškumas.
4. Informatyvumas.
5. Projekto atlikimo tobulumas.

Prieš įvykdydami sumanytą, studentai turėtų įsigilinti į dabartinę mūsų regiono, Respublikos, planetoje ekologinę situaciją, pavojų keliančią pirminės ir antrinės gamtos disharmoniją, suvokti situacijos konfliktškumą.

Plakato projektus iki 1992 metų gegužės 1 dienos prašom atnešti į Braižybos ir darbų katedrą.

Nugalėtojų laukia 3 premijos: pirmoji — 100 JAV dolerių, antroji — 350 rublių, trečioji — 250 rublių (jeu turbūt litų — Red.).

Visi konkurse dalyvavę darbai bus eksponuojami prie Instituto 1 rūmų akty salės.

Vyr. dėst. Giedrius
SIUKSCIUS

Braižybos ir darbų katedra

PEDAGOGAS

Redaktorius

A. MALAKAUSKAI

MOSŲ ADRESAS:

235-419 Siauliai,

Vytauto 84,

tel.: 3-47-31; 3-88-85.

SL 575

Rinko ir spausdino „Titnago“ spaustuvė, Vasario 16-osios g. 54. Ofsetinė spauda. Tiržas 800 egz.

Užsak. Nr. 4205.

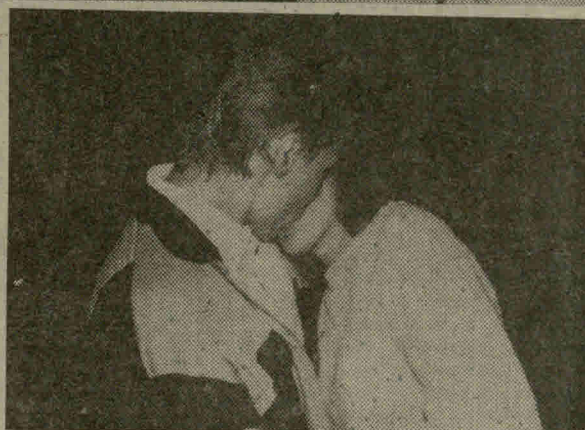
P

PO

PASKAITY

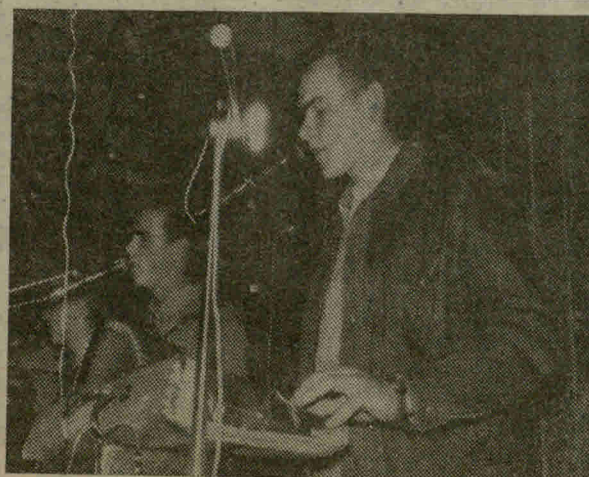
„PEDAGOGO“ SAVAITRAŠCIO PRIEDAS

Nr 2

ŠIAME NUMERYJE:

- ☐ DESTYTOJAI APIE STUDENTUS.
- ☐ SIAULIŲ GIMNAZIJAI — 140 METŲ.
- ☐ STUDENTAI KARLSONŲ SALYJE.
- ☐ AUKSTŲJŲ MOKYKLŲ PERTVARKA VOKIETIJOJE.
- ☐ VANGOS FENOMENAS.
- ☐ KODEL MERGINOS NEISTEKA?
- ☐ SYPSĖNOS.

DĚSTYTOJAI APIE STUDENTUS

1. Kokie mūsų Instituto studentai? 2. Kokie studentai buvo „Jūsų“ laikais?
3. Kokie yra ir kokie turėtų būti studentų ir dėstytojų santykiai?

Prof. E. GRINIENĖ

1. Mūsų Institute dauguma studentų („mamyčių dukrelės ir sūneliai“) nusiteikę ne studijuoti, bet studentauti, vadovaujasi jie principu „ką gali padaryti rytoj, nedaryk šiandien“, mokyklos ir šeimos neparengti studijoms. Tai geri jauni žmonės, dideli vaikai, kurie be priežiūros, be paragavimo nė žingsnio, studijų „laisvės laipsnis“ jiems asocijuojasi su anarchija, apie ją iniciatyvą mažai ką gali pasakyti. Galia, kad žingeidžių, neramios dvasios, nuolat ieškančių studentų tik mažuma.

2. „Mūsų“ laikais studentai buvo materialiai neturtingi. Trūko mums gražios aprangos, kartais ir duonos. Bet ir su tuštesniu pilvu, kai rankų pirštus slėgė mažiau aukšinių žiedų, galvos dirbo. Oi, kaip dirbo. Tik laikykis, dėstytojai, mes tokių klausimų „iškapstydavome“, kad ir viso užsiėmimo neužtekdavo jiems išaiškinti. O kiek dainų mes mokėjome! Dainavome per pertraukas, išlaikę egzaminą, iškylaudami Nemuno ir Jiesios pakrantėmis, susibūrę atšvęsti „grupioko“ gimtadienį. Ir visur mūsų buvo pilna: užsiėmimuose, skaityklose, susirinkimuose, koncertuose, šokių vakaruose. Visur spėdavome, viskuo domėjomės, dėl visko ginčijomės, vis norėjome būti teisūs. Stipendiją gaudavome tik išlaikę egzaminus gerai ir labai gerai. Tai mums buvo didelė materialinė parama. Už ją pirkome seniūnui palatą, kad žiemą nevaikščiotų su švarkeliu, pagalvę ir antklodę, kai tuokėsi „kursiškai“ Juozas su Rūta, bilietus į teatrą, koncertus (žinoma, pačius pigiausiai) ir duonos kasdieninės. O kaip mes draugavome, mylėjome ir nepapiktavome! Argi viską išsakysit?

3. Kokie čia gali būti santykiai tarp dėstytojo ir studento? Juk dėstytojas neleidžia studentui ramiai gyventi: pasnausti ar paplepėti su draugais užsiėmimuose, daryti kalbą, ramstyti sienas per pertraukas, trukdo patin-gėti, pasilepinti, vis moralizuoja, nesupranta, kad ne viskas įdomu ir studentui reikalinga. O dėstytojai studentas — tai mįslė, kurią įminti ne visada yra sąlygos, trukdo išankstinė nuostata, ne visada yra pakankamai laiko ir noro. Oi, kaip trūksta

mums visiems — ir dėstytojams, ir studentams — pagarbos, tolerancijos, geranoriškumo, tarpusavio supratimo. Nempkame kartu džiaugtis ir skausmą slopinti, pasiguosti, pasiremti vienas kitu. Nemanau, kad dėstytojo ir studento bendravimas turi būti familiarus. Jis turi būti dalykiškas ir bendražmogiškas.

Prof. V. SIRTAUTAS

1. Šiuo metu dirbu tik su lituanistais. Esu dirbęs ir su Defektologijos ir Pedagogikos fak. studentais, daug anksčiau — skaičiau keletą paskaitų ir dailės, matematikos specialybių studentams.

Studentai įvairūs. Tačiau per mažas procentas norinčių ir galinčių dirbti žmonių. Man nesuprantamas mokinių (ir dalies studentų) džiaugsmas, kai nebūna pamokų (ar paskaitų). Tada geriau visai nesimokyti. Arba visiškai keisti darbo stilių. Paskaitos turėtų nuteikti darbui, nurodyti bei išspręsti problemas, nukreipti savarankiškam darbui. Jeigu yra vadovėlių, tai lengvesnius skyrius būtų geriau palikti savarankiškam darbui, jų neskaityti.

Didžiausia studento yda — abejingumas, niekuo nesidomėjimas. Jeigu specialistai nenori lankyti paskaitų, tai reikia uždaryti aukštąją mokyklą. Tai jau mokslo proflanavimas.

Studentai greičiau pavargsta, nei nieko nedirbdami pavargsta. Daug priežasčių: menkas patvarumas, klaidin-gų darbo įgūdžių pasekmė, nusivylimas informacija.

Dirbti reikėtų išmokti.

2. Mūsų laikų studentai irgi nebuvo idealūs. Tikrai didelė dalis jų buvo dirbę prieš studijas. Dabartiniai neakivaizdininkai irgi geresni klausytojai, nes žino, ko jiems reikia (žinoma, ten daug ir silpnų). Buvome gal kiek išvermingesni, po karo labiau mokslo pasilgę. Be to, mokėmės Liefuvo laikais: buvo itin daug tada reikalaujama mokėti. Gal dar nebuvo darbštumas tiek pamirštas.

3. Dėstytojų ir „specialistų“ studentų santykiais negalima skystis. Kas kita, kaip girdėti, skirtingų specializacijų (kūno kultūros, muzikos...) klausytojai — jie vangiai mokosi „ne savo“ dalykus. „Mokykliskumas“ tuoj pasireiškia.

Dėstytojai turėtų feikti savo

dalyko pačią naujausią mokslinę informaciją, atsakyti į klausimus, nurodyti darbo kryptį; supažindinti, kas moksle pasiekta ir ko dar reikia siekti.

Nenorintys mokytis studentai turėtų pasirinkti kitą darbo sritį.

Doc. J. PUMPUTIS

1. Savo išvaizda nesiskiria nuo kitų aukštųjų mokyklų studentų. Gal net kiek tvarkingesni, gražiau apsirengę. Savo išprusimu atsilieka nuo Vilniaus studentų. Darbštumas — panašus. Mūsų Instituto studentai išsiskiria pasyvumu visuomeniniame — politiniame gyvenime. Vilniečiai ir kauniečiai daug aktyvesni. Mūsų studentų poreikiai (kaip ir visos visuomenės) labai sumaterialėję. Trūksta dvasingumo, pasiaukojimo. Retai pamatysi kibirkštėlę akyse. Dauguma studentų vangūs, lyg būtų jau pavargę nuo gyvenimo. Labai sumenkęs jų pareigos jausmas.

Žinoma, ne visi tokie yra, kaip čia apibūdinau. Yra studentų eruditi, turinčių savo poziciją, nebijančių ją viešai pareikšti. Dalis tvirtai žino, ko nori, į tikslą eina tiesiu keliu. Tokių, manau, yra apie 15—20 proc. Su jais malonu dirbti.

2. Mano laikais studentai buvo pasyvūs ten, kur juos vartydavo per prievartą, ir aktyvūs — kur eidavo patys. Apsirengę buvo blogiai, materialinės paramos sulaukdamyčiai mažiau. Buvo guvesni, principingesni, daugiau studentų laikydavosi duoto žodžio. Asmenybių gal ir nebuvo labai daug, bet individualybių — tikrai daugiau. Didelis stimulas mokytis buvo stipendija, nors dalis studentų (tiesa, mažesnė negu dabar) darbštumu taip pat nepasižymėjo.

3. Kokie gali būti studentų ir dėstytojų santykiai, jei-gu nemaža dalis studentų neturi elementariusių žinių, o svarbiausia — noro jų įsigyti. Visi studentai labai simpatiški, kol su jais kalbiesi apie roką, metalą, madas, magnetofonus ir t. t. Bet tik pašnekėk apie istoriją, geografiją, kaipmat išgaruoja visas žavesys. Daugelis ima balti, mikčioti arba kod šep-teli ką nors, tai net negera pasidaro. Santykiai bus puikūs, kai studentai rodydys norą rimtai dirbti. Daugelis dėstytojų yra labai gerano-

riški, bet to paties norime ir iš studentų.

Atsakymai gal pasirodys per daug kritiškai dabartinių studentų atžvilgiu, bet šis interviu vyks ta tuoju po geografijos pagrindų pratybų su Defektologijos fakulteto IV k. 5 pogrupio studentais, kurie niekaip nesugebėjo paaiškinti ir parodyti žemėlapyje, kur yra kai kurių valstybių žiaurė, pietūs, rytai, vakarai...

Vyr. dėst. A. SKALANDIENĖ

1. Trumpai sakant, normalūs. Plačiau studentams apibūdinti tinka visi dabartinės pereinamojo laikotarpio visuomenės požymiai: netikrumas dėl savarankiškos ateities, formalus mokymasis tik dėl akių, nes galva užimta „biznio“ reikalais, tautos moralinių vertybių pamynimas (daug meluoja, išsisukinėja), svetimo turto nevertinimas, savo, t. y. studento, vardo negerbimas už Instituto senų. Gerai, kad daugumai šios savybės neryškios, o keli pūkūs studentai atsveria visą grupę, todėl dirbdama su studentais jaučiu didelį malonumą.

2. „Mano“ laikų studentai „nežinojo“, kad paskaitų galima nelankyti, buvome daug kuklesnės išvaizdos (turiu galvoje drabužius ir kosmetiką), vertinome stipendiją, labai daug sėdėdavome skaityklose ne vien todėl, kad daug norėjome žinoti, bet ir todėl, kad neturėdami pinigų, nelabai kur galėjome daugiau nueiti. O šiaip lyg ir nieko naujo: kurdavome anekdotus apie dėstytojus, per egzaminus stengdavomės įrodyti, kad daugiau žinome negu yra iš tikrųjų, vos ne kiekvieną pertrauką gerdavome kava, iš aukšto žiūrėjome į visokias visuomenines veiklas, nepolitikuodavome ne tik dėl baimės, bet ir dėl to, kad nebuvo ką apie politiką kalbėti; o nepaktusnumo viešajai politikai pasireikimai studentų lūpose virsdavo legendomis. Nors mūsų studentų mokymosi ir gyvenimo sąlygos ir dabar kuklios, bet aš jiems pavydžiu.

3. Mūsų santykiams, žinoma, trūksta dalykiškumo, kolegiškos šilumos ir pagarbos. Reikalai pasitaisyti, jeigu dėstytojai turėtų mažiau studentų, kadangi aš labai gerai žinau, kaip dauguma dėstytojų myli studentus, nori jiems tik gero, studentuose mato savo idėjų įgyvendinimą. Tik kartais studentai per savo jaunumą, užimtumą pasauliniais dalykais to nepastebi...

VAKARUS PRALEISKIME KARTU

Kartais tenka išgirsti nuomonų, kad mūsų studentai neturi kur praleisti laisvalaikio. Gal iš tikrųjų taip yra Galėdume padiskutuoti. Aš manau, kad nemaža studentų dalis turi ką veikti laisvalaikiu. Norintiesiems Institute yra sudarytos sąlygos lankyti sporto sekcijų pratybas, šokti šokių kolektyvuose, dainuoti choruose, kurių mūsų Institute jau suskaičiavau net 3, groti „Saulės“ ansamblyje ar pučiamųjų instrumentų džiuzbande, lankyti kraštotyrininkų, folklorininkų susibūrimus, net ir religinių kultūrų apeigose galima dalyvauti.

O ką reikėtų pasiūlyti tiems, kurie neturi aiškių pomėgių ar nediršta patys ištraukti į kokią nors veiklą? Pirmiausia — atsakyti su ramybės, abejingumo, netgi — tingumo. Visiems studentams stengiasi padėti praleisti laisvalaikį ir studentų klubas. Liesa, šiuo metu surengtų renginių įvairovę pasigirti jis dar negali, tačiau ateities planai nemaži. Klubo nariai tikisi, kad studentai turės savo išsivajotą laisvalaikio centrą, kurį jau pradėjo rengti buvusioje „arklidėje“. Bus ten ir diskotekų salė, ir studentų kavinė, ir žaidimų. O kol visa tai bus, reikia ir dabar nenuleisti rankų. Studentų klubo prezidentas Dainius Dubickas papasakojo, kad

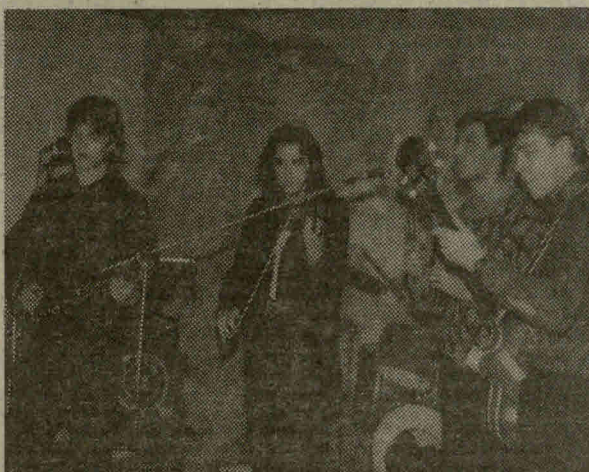
visi klubo nariai stengiasi, kad studentiški renginiai, kurie Institute vyksta trečiadieniais, būtų įdomūs ir linksmi. Galbūt ne visada bus kokia nors šou programa ar šiaip šokų vakaras. Manau, sudomintų visus ir koks nors LIK'as su KTU šiauliu fakulteto studentais. Ir merginoms būtų įdomu...

Dainiaus paklausiau, ar pamatys mūsų studentai Institute kokias nors pop-grupes ar solistus?

— Tai turbūt geriau galėtų atsakyti klubo vedėjas V. Mikalonis, — prisipažino Dainius. — Daug problemų yra dėl pinigų, be kurių nė vieno atlikėjo neprisikviesi. Nėra pas mus ir didesnės salės, kurioje surengti koncertai save atsipirktų. Tikimės, kad pamatysite grupę „Žuvys“, V. Stakeną, surengsime polkos ir valsų vakarą ir kt. Be to, daug aktyvesni turėtų būti fakultetai, galintys surengti ne vieną įdomų vakarą, ar studentišką renginį. Taip bent būdavo anksčiau. Na, o jei fakultetai nieko neberengia, tai tegul ateina studentai į mūsų diskotekas bei į trečiadieninius studentų vakarus. Laisvalaikį praleisime kartu.

Zenonas RIPINSKIS

Algirdo MUSNECKIO nuotraukose: studentų vakarų akimirkos.

APIE BENDRAVIMO KULTŪRĄ

Nūnai jau prabilome apie žemą politinę kultūrą. Tačiau iš kur mes galime pasisemti aukštesnės „rūšies“ kultūros, jeigu nuo jaunų dienų įpratome nepaisyti elementariausių kasdieninės elgsenos taisyklių. Nesinori kalbėti apie jaunuolių grūstį į autobusus per senųjų galvas, nemokamai aplinkinių ausims „dovanojamas“ triaukščius „matas“. Apie visa tai jau daug rašyta, bet kol kas jokio rezultato. Tie jauni žmonės, kurie užaugo normaliose lietuviškose šeimose, be pamokymų iš šalies žino, kad pažįstamam žmogui, ne priešui, ne niekšui, gatvėje ar kur kitur sufiktam, reikia sakyti „labas“ ir „sudie“, nors dovanų už tai niekas nedalija. Na, o sugėdinti tuos, kuriems niekas niekad apie tokias

„smulkmenas“ nekalbėjo, būtų toks pat bergždžias darbas, kaip prabilti į alkoholišką sąžinę ant vitrinų klijuojamais „poetiškais“ tekstais. O juk ne taip seniai buvo viena mandagiausių ir bičiuliškiausių tautų. Lietuviškame kaime kaip ir bičiulij buvo pagarbiai prabylamą į pirmąkart sutiktą žmogų. Iš Amerikos didmiestčių sugrįžusių eksemigrantų širdys imdavo džiugiai plakti, jie tik tada pasijausdavo vėl fikrai esą Lietuvoje, kai ant kaimo keliuko sufikti nepažįstami vaikai sveikindavosi skambiais balseliais ir, sulaukę atsakymo, šypsodavosi lyg dovanų gavę.

Suprantama, kalbėti apie studentų etiką, neužsimenant apie dėstytojų etiką, būtų tas pat, kaip, negražiai šuktelėjus šventovėje, nustebti,

jog atsikartojęs aidas bus taip pat nemalonus ausiai. Ar etiška dėstytojui ateiti į paskaitą (seminarą) nepasirengus? Ar etiška laikyti save visaižinančiu orakulu ir rodyti savo tariamą pranašumą prieš studentus? Ar etiška kritikuoti studentų išvaizdą, jaunimo mėgstamą muziką? Juolab kad tokia gineče negali būti nugalėtojų. Skirtingų kartų mados ir skoniai visada buvo skirtingi. Ar etiška studentą vadinti puskvaišiu? Juolab kad egzaminatoriaus ir egzaminuojamojo padėtis nevienoda — vienas su „kirviu“ rankoje, kitas beginklis. Kas labiau neetiška, ar pervertinti studento žinias, ar jas permenkai įvertinti? Ir dar daugybė visokių „ar“.

R. MARČENAS

Šypsenos

Per zoologijos egzaminą dėstytojas liepia studentei neakivaizdininkel atpažinti paukščius pagal jų iškamšas. Beje, rodo jas ne iš priekio, o iš uodegos pusės. Studentė atpažįsta tik du paukščius, dėstytojas ją nepasirašo iškaitos. Kai studentė nusiminusi jau eina durų link, dėstytojas staiga pristmena, kad neužsirašė jos pavardės.

— Kokia Jūsų pavardė? — Šaukdamas klausia dėstytojas.

— Atpažink iš uodegos! — atšauna jam studentė, išeidama pro duris.

(Pabalga. Pradžia Nr. 1)

NEIKAINOJAMI
DIALOGAI

Vangą dažnai lenkydavo nemažas sūnėnų ir dukterėčių būrys. Štai dukterėčios Krasimiros Stojanovos pasakojimas.

„Mes buvome pripratę prie jos keistumų. Tik kartais nesuvokdavome, kodėl ji kartais pradeda kalbėti visai kitu balsu, o kalba būna visiškai nebūdinga jos žodynui. Kartą ramiai kalbėjomės, kai staiga jos balsas pasikeitė, lyg kažkas kitas pradėjo kalbėti jos lūpomis. „Štai, mes matome tave...“ — pradėjo „kitas balsas“ ir papasakojo man, ką aš per dieną veikiu. Aš suakmenėjau iš baimės. Po kurio laiko Vanga lyg niekur nieko savo balsu įsė mūsų pradėtą pokalbį. Aš paklausiau, kodėl ji staiga man papasakojo apie tai, ką aš veikiu. Ji atsakė: „O, tai „jėgos“, mažos „jėgos“, kurios visada šalia manęs. Bet yra ir didelės, kurios vadovauja mažosioms. Kai jos nutaria kalbėti mano burna, man darosi negera, po to visą dieną būnu prislėgta. Tarp kitko, nori jas pamatyti?“ Aš buvau taip sukręsta, kad išrėkiau: „Nenoriu!“ Tačiau po to nusiraminau, smalsumas nugalėjo, paklausiau, ką matysiu. „Tu pamatysi ore panašius į jonvabalius šviečiančius taškus“, — atsakė Vanga.

Kai Vanga būdavo geros nuotaikos, įkyrėdavau jai klausimais, į daugumą kurių susilaukdavau atsakymų. Laimai, išsaugojau šių pokalbių užrašus. Štai keletas puslapių iš jų.

Klausimas. Ar matote konkrečius veidus, išorę, aplinką?

Atsakymas. Taip.

Kl. — Kada — praeityje, dabartyje, ateityje?

A. — Bet kurio laiko periodu — tai neturi reikšmės.

Kl. — Tai, ką matote, schematiškai, tik bendra informacija apie asmenybę, ar visai konkreti?

A. — Ir kaip informacija, ir konkreti.

Kl. — Ar turi žmogus savo „kodą“, kurio pagalba galima sužinoti jo gyvenimo liniją?

Atsakymo nebuvo.

Kl. — Kaip jūs matote konkretaus žmogaus ateitį — išryškėja žymesni įvykiai ar prabėga jo gyvenimas kaip kino juostoje?

NEREGYSTĖ
ir AIŠKIAREGYSTĖ

Mokslininkai ištyrė įvairius žmogaus psichikos aspektus: mintį, vaizduotę, kūrybą, aistras ir ydas, tačiau negali paaiškinti, ką daro Vanga...

Akademikas
Pantelėjus ZAREVAS

A. — Matau jo gyvenimą kaip kino juostoje.

Kl. — Ar skaitote mintis?

A. — Taip.

Kl. — Kokiu atstumu?

A. — Neturi reikšmės.

Kl. — Ar skaitote užsieniečių mintis ir kaip priimate informaciją?

— Taip. Paprastai girdžiu balsą, ir kalbiniai barjerai neegzistuoja.

Kl. — Kai klausotės radijo, ar informacija sukelia regimosius vaizdinius?

A. — Ne. Radijo klausausi retai.

Kl. — Ar priklauso aiškiregystės jėga nuo klausimo rimtumo, nuo asmenybės jėgos, su kuria bendraujate?

A. — Taip.

Kl. — Ar tai priklauso nuo sveikatos bei asmenybės psichinės būklės?

A. — Ne.

Kl. — Jei konkrečiam asmeniui išpranašaujate nelaimę, o galbūt net mirtį, ar galima tam užkirsti kelią?

A. — Ne. Nei aš, nei pats žmogus.

Kl. — O jei tai gresia grupei žmonių, kaimui, miestui ar valstybei?

A. — Tai pat negalima nieko pakeisti.

Kl. — Ar priklauso gyvenimo kelias nuo „individo“ jėgos ir ar galima jį pakeisti?

A. — Ne. Kiekvienas eina griežtai apibrėžtu keliu.

Kl. — Kaip nustatote lenkytojo pagrindinę gyvenimo problemą?

A. — Pasirodo vaizdas ir girdisi balsas.

Kl. — Ar jaučiate, kad aiškiregystės jėga užprogramuota antgamtinėmis jėgomis.

A. — Taip.

Kl. — Kokiomis?

Atsakymo nebuvo.

Kl. — Kaip jūs suvokiate?

A. — Dažniausiai kaip „balsą“.

Kl. — Ar matote jas?

A. — Taip. Kaip žmogus matė savo atvaizdą vandenyje.

Kl. — Sviečiantys taškai ore — jų pasireiškimas?

A. — Taip.

Kl. — Ar gali jos materializuotis?

A. — Ne.

Kl. — Kieno noru — jų ar jūsų — galima įeiti į kontaktą?

A. — Paprastai jų noru, nors juos iškviešti galiu ir aš.

Kl. — Ar atsakė į juos pačius liečiančius klausimus?

A. — Ne. Sudėtinga. Atsako labai miglotai.

Kl. — Ar žmogus yra nežemiško, fizinio, protinio (tarpusavyje susijusių) kūnų simbiozė?

A. — Taip.

Kl. — Kokį matote mirusį žmogų?

A. — Pasirodo vaizdas, ir girdisi balsas.

Kl. — Ar miręs žmogus pats parodo interesą, ar tik atsakinėja į klausimus?

A. — Ir atsakinėja, ir užduoda klausimus.

Kl. — Ar išlieka asmenybė po mirties?

A. — Taip.

Kl. — Kaip suvokiate miršį?

A. — Tik kaip fizinę baigtį.

Kl. — Ar įvyksta sielų persikėlimas?

Atsakymo nebuvo.

Kl. — Kuris ryšys stipresnis — giminystės ar dvasinis?

A. — Dvasinis stipresnis.

Kl. — Jei žmonės suvokiami kaip proto bendrija tam tikroje evoliucijos pakopoje, ar egzistuoja kitas, aukštesnis protas?

A. — Taip.

Kl. — Iš kur šis aukštesnis protas? Iš buvusių Žemės civilizacijų, iš kosmoso ar iš ateities?

A. — Iš kosmoso.

Kl. — Ar iki mūsų egzistavo Žemėje globalinės civilizacijos?

A. — Taip.

Kl. — Kiek?

Atsakymo nebuvo.

Kl. — Ar galima žmonių civilizaciją laikyti kaip protą vaikiškame amžiuje?

A. — Taip.

Kl. — Ar yra Visatoje protas tokio išsivystymo lygio, kaip mūsų?

Atsakymo nebuvo.

Kl. — Ar susitiksime su kitų civilizacijų atstovais?

A. — Taip.

Kl. — Ar tiesa, kad Žemę lanko kitų planetų laivai, kurie primityviai vadinami „skraidančiomis lėktėmis“?

A. — Taip.

Kl. — Iš kur jos?

A. — Iš planetos, kuri jų kalboje girdisi kaip „Vamfim“. Ji trečia nuo Žemės.

Kl. — Ar yra abipusis telepatijos ar ar koks nors kitas ryšys su mumis?

A. — Ne. Jie patys įeina į kontaktą.

...Pasilenkusi prie gėlių, Vanga kalba lyg su geru draugu.

— Apie ką ir su kuo tu kalbi, teta?

— Ar matai su kuo — su gėlėmis.

Geranija man dabar pasakė: aš geriausias vaistas nuo nervinių sutrikimų. Keistuolė, aš pati tai seniai žinau...

KELIONES LAIKE
IR ERDVĖJE

Ateina Vangos kaimynė. Plepa, kokios netvarkingos kitos kaimynės, o ji svaruolė. Vangai nusibodo klausytis plepalų ir ji pradėjo vartoti plepalų ir ji pradėjo vartoti kaimynė: užuolaide tavo lange suplyšusi, nešvarios vyro kojines voliojasi

[Nukelta | 7 psl.]

Aukštųjų mokyklų pertvarka Vokietijoje

Straipsnyje remiuosi Bonoje Inter Naciones leidžiamu informaciniu biuleteniu „In Press“, kurį pavyko užsisakyti per V. Gėtės instituto atstovę Maskvoje. Šis leidinys nušviečia įvairias susijungusios Vokietijos ekonominio, kultūrinio ir socialinio gyvenimo problemas. 5-as ir 6-as numeriai skirti specialiai švietimo sistemos klausimams.

Suvenytos Vokietijos švietimo sistema pergyvena krizę. Ypač ji aštri žemesniojo tipo mokyklose: pradinėje, realinėje ir pagrindinėje (Hauptschule), geresnė padėtis yra vadinamosiose bendrosiose mokyklose (Gesamtschule) ir gimnazijose. Pasidarė reikalinga ir būtina ne tik vidurinio tipo, bet ir aukštųjų mokyklų reforma. Tik tada jos atitiks vis

besikeičiančio gyvenimo reikalavimus. Vokietijoje yra du pagrindiniai aukštųjų mokyklų tipai: universitetas ir specializuota aukštoji mokykla (Fachhochschule). Specializuotos aukštosios mokyklos Vakarų Vokietijoje atsirado prieš porą dešimtmečių, sujungus specialias inžinerines ir pedagogines mokyklas. Pagrindiniai skirtumai tarp universiteto ir Fachhochschule yra šie: specializuota aukštoji mokykla orientuota labiau į praktinį specialisto parengimą; studijos čia yra trumpesnės ir ne tokios laisvos kaip universitete; dėstytojai tik išimtiniais atvejais, t. y. esant tiesioginiam kokios nors įmonės ar įstaigos užsakymui, imasi tiriamojo darbo; visas mokslinis-tiriamasis darbas atliekamas univer-

sitetuose. Federalinio švietimo ministro Rainerio Ortlebo nuomone, specializuota aukštoji mokykla yra perspektyvi: jau dabar 24 proc. studentų mokosi šio tipo mokyklose. Nuo jų įsikūrimo čia studijuojančiųjų skaičius padidėjo 300 procentų, o universitetuose per tą patį laikotarpį — tik 175 proc. Gabūs specializuotos aukštosios mokyklos absolventai tik išimtiniais atvejais tampa aspirantais ir gali apginti disertaciją (žinoma, universitete), bet prieš tai jie turi įsigyti universiteto baigimo diplomą. Kelias į universiteto diplomą gabiam Fachhochschule absolventui yra truputį lengvesnis negu eiliniam universiteto studentui.

343 Vokietijos aukštosiose mokyklose šimet bu-

vo imatrikuluota 1,71 milijono jaunuolių. Tai 4,5 proc. daugiau negu praėjusiais metais. Pagal naujas kultūros ministrų konferencijos prognozes ateinančiais metais galima tikėtis, kad į aukštasias mokyklas patrauks 40 proc. visų jaunuolių, baigusiu vidurinio tipo mokyklas (iki šiol buvo 20 proc.). 1974 metais 1 docentui tekdavo 10 studentų, o dabar tenka 16. Specializuotose aukštosiose mokyklose šis santykis yra 1:33. 1977 m. aukštosioms mokykloms finansuoti buvo skirta 1,3 proc. bruto socialinio produkto, o praeitais metais — tik 1,0 proc., nors studentų skaičius smarkiai padidėjo. Finansinė krizė akivaizdi, todėl aukštųjų mokyklų rektorių konferencijoje buvo pareikalauta aukštųjų mokyklų finansavimo reformos.

Laisva ir atvira studijų sistema Vokietijos universitetuose, kultūros ministrų nuomone, privedė prie to, kad bendroji studijų trukmė (kol tampama specialistu) tolydžio ilgėja.

(Nukelta | 7 psl.)

Svedai, skirtingai nei Vakarų valstybės, turi vieną švietimo sistemą. Mokslinio tyrimo institutai, koledžai, universitetai sujungti Nacionalinės universitetų ir koledžių tarybos rėmuose. Skirtingai nei kitur, privačių aukštųjų mokyklų čia nėra. Didžiausias — Stokholmo universitetas — jame 25 tūkst. studentų...

Lincopingo universitetas — vienas iš šešių, jauniausias visoje Švedijoje. Įkurtas apie 1970 metus. Tai netradicinis universitetas su skirtinga švietimo ir tyrimų programa. Tik jame yra Tyrimų departamentas, kur gilinamasi į tarpdisciplinines temas. Pavyzdžiui, jungiama politika ir ekologija ir tiriama valstybės politika atskirose ekologijos srityse. Tyrimus finansuoja valstybė.

Universitete yra Meno ir mokslo fakultetas, Medicinos fakultetas, Pedagogų ruošimo departamentas ir Technologijos institutas. Universitete — 10 tūkst. studentų, 2 tūkst. darbuotojų (iš jų — 100 profesorių, 300 dėstytojų — lektorių ir tyrinėtojų). Studentai gali rinktis studijų kryptis iš 30 studijų programų ir 150 atskirų

individualių kursų. Kiekvienas pasirenka arba 3 metų pilną programą kursą arba individualią studijų programą. Akademiniai metai susideda iš 2 semestrų po 20 savaitių. Per

tis 4—5 savaitių kursai, laikomas egzaminas raštu. Nepavykus perlaikoma po kelių savaitių ar semestro pabaigoje. Už nusirašinęjimą pusę metų studentas neturi teisės lankyti pa-

nis uždavinys — rūpintis švietimo reikalais ir savo narių laisvalaikio. Sąjunga turi didelį pastatą primenantį laivą. Jame — kavinės, barai, skaityklos, knygynas, filmų salė, diskotekų salės, poilsio kambariai.

Universitetas sudaro tarsi atskirą miestelį Lincopinge. Tačiau studentų bendrabučiai — kituose rajonuose. Rydo ir Flaman rajonuose, kur daugiausia gyvena studentai, yra dideli laisvalaikio centrai. Dauguma studentų gyvena bendrabučiuose. Jie turi atskirus kambarius su vonia. Moderni virtuvė ir poilsio kambarys yra bendri keliems kambariams.

Visi studentai neatsižvelgiant į pažangumą gauna stipendijas pašalpas. Mėnesinė stipendija — 5—6 tūkst. švedų kronų. Oficialus kursas 1 krona — penki sovietiniai rubliai. Tačiau baigus studijas buvęs auklėtinis turi grąžinti 70 proc. gautos sumos. Todėl baigus studijas ir pradėjus mokėti mokyklą, gyvenimas kiek komplikuoja.

Studentai turi 2 laikraščius: mėnesinį „Linze“ ir savaitraštį „Puspadi“.

„Studijų aidai“ (KTU)

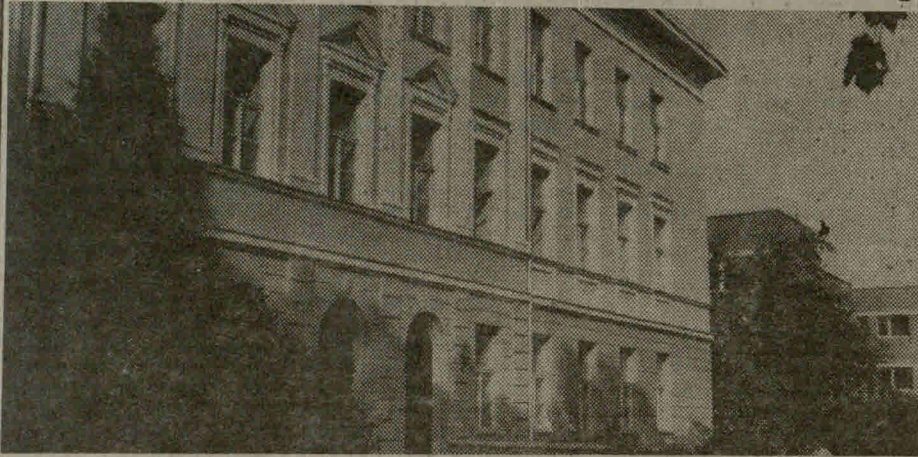
Kaip gyvena studentai Karlsonų šalyje

vieną semestrą reikia surinkti 20 taškų. Kiekvienas taškas atitinka vienos savaitės studijas. Studentai renka taškus ir gauna laipsnį (pirmiausia bakalaurą), surinkę atitinkamą taškų skaičių. Mokymo metodai panašūs į lietuviškus. Tai paskaitos, seminarai, praktikos darbai. Studentai mokosi tik 3 dienas per savaitę, 2 dienas skirtos individualioms studijoms. Tad nėra šansų „persimokyti“. Baigian-

skaitų, kitų užsiėmimų, todėl stengiamasi išsiiversiti be „spargalkų“ ir panašių gudravimų. Labai krūta į akis laisvas studentų ir dėstytojų bendravimas. Įprasta į dėstytojus kreiptis vardu.

Ateidamas laikyti egzaminą studentas turi parodyti specialią kortelę, kuri liudija, kad tu esi Studentų sąjungos narys. Mat pradedamas studijas, privalai įstoti į Sąjungą. Studentų sąjunga yra savarankiška. Jos pagrindi-

ŠIAULIŲ GIMNAZIJAI—140 METŲ

Viena iš seniausių Lietuvoje mokyimo įstaigų šiemet švenčia savo 140-metį. Per tą laikotarpį keitėsi jos pavadinimai (Šiaulių vyrų gimnazija — Savelskaja mužskaja gimnazija, Šiaulių gimnazija, Šiaulių berniukų gimnazija, Šiaulių 1-oji vidurinė mokykla, Juliaus Janonio vidurinė mokykla), dirbo joje šimtai mokytojų, mokėsi tūkstančiai mokslėvių. Mokykla pergyveno klestėjimo, nuosmukio, nei tragiškus periodus, ilga ir sudėtinga jos istorija.

1851 metais į Šiaulius buvo perkelta Svisločės gimnazija, įsteigta 1805 metais, su visais mokytojais ir mokslėviais, biblioteka ir inventoriumi, o į Svisločę iškelta Šiaulių bajorų mokykla. Tai gi Šiaulių gimnazija lyg ir perėmė savo pirmtakės tradicijas, tokių jos auklėtiniių, kaip garsusis rašytojas I. Kraševskis, orientalistas ir Kazanę, J. Šliūpą, V. Šliagerį, o iš tuometinių mokslėvių išaugo įžymūs rašytojai I. Paukštėlis, J. Grušas, K. Korsakas, dailininkai L. Strolis, S. Užinskas, daugybė kitų Lietuvos valstybę ir jos kultūrą kūrusių žmonių.

Sudėtingi gimnazijai buvo pirmieji tarybiniai metai, buvo ir pirmosios aukos — Šibiran išvežti direktoriai V. Šliageris ir Kartanas, būrys vyresniųjų klasių mokslėvių, tarp jų ir dailininkas A. Krištopaitis, atsidūrė lageriuose.

Karo ir pokario metais, užėmus rūmus vokiečių kariuomenė ir jiems sudegus, gimnazija blaškėsi įvairiose patalpose, netgi barakuose ir palėpėse, tačiau darbo nenutraukė. Kvalifikuotas, patriotiškai nusiteikęs pedagogų kolektyvas saugojo ir ugde moralines nuostatas, lie-

tiesiog stebėtis reikia. Vien tik iki Pirmojo pasaulinio karo Šiaulių gimnazijoje mokėsi ir ją baigė rašytojai, visuomenės veikėjai M. Katkus, M. Šikšnys-Šiaulėniškis, kun. A. Jakštas-Dambrauskas, vyskupai G. Cirtautas ir K. Karosas, inžinierius P. Vileišis, broliai V. ir A. Stulginskai, generolai A. Babianskis, S. Žukauskis, politiniai veikėjai A. Domaševičius, V. Bielskis, S. Kalrys, S. Lukauskis, V. Dembskis, M. Bukauskis. Šlovingi gimnazijos auklėtiniai — P. Višinskis, trys broliai profesoriai Mykolas, Vaclovas ir Viktoras Biržikos, profesoriai Stasys ir Kazys Šalkauskiai, V. Cepinskis. Čia lietuvių kalbą pradėjo dėstyti K. Puida ir J. Jablonskis.

Lietuviškąją savo istorijos etapą Šiaulių gimnazija pradėjo 1918 m. Tarp to meto jos mokytojų matome J. Murką, J. Šliūpą, V. Šliagerį, o iš tuometinių mokslėvių išaugo įžymūs rašytojai I. Paukštėlis, J. Grušas, K. Korsakas, dailininkai L. Strolis, S. Užinskas, daugybė kitų Lietuvos valstybę ir jos kultūrą kūrusių žmonių.

Sudėtingi gimnazijai buvo pirmieji tarybiniai metai, buvo ir pirmosios aukos — Šibiran išvežti direktoriai V. Šliageris ir Kartanas, būrys vyresniųjų klasių mokslėvių, tarp jų ir dailininkas A. Krištopaitis, atsidūrė lageriuose.

tuviškumą ir potraukį žinioms. Gal todėl ir iš to laikotarpio iškilo tokie žmonės, kaip an-tai: muzikai S. Sondeckis, V. Laurušas, D. Trinkūnas, architektai A. ir V. Nasvyčiai, V. Čekanauskas ir daugybė kitų žinomų žmonių.

Mes čia neturime jokių galimybių išvardyti visų pedagogų, mokslėvių, atnešusių garbę savajai mokyklai, miestui ir Lietuvai, tai išsamesnės istorijos uždavinys. Šio jubiliejaus proga reikia pabrėžti, kad blogiausiai žinoma mokyklos pokario istorija. Nežinios rūkas tebegaubia gimnazijos dalyvavimą rezistencijoje, nors jau ir yra duomenų apie dešimtis aukų. Kol kas neiški ir mokyklos vieta tarp kitų šio meto dviejų dešimčių vidurinių mokyklų mieste. Aišku, pirmaisiais savo gyvenimo metais mokykla buvo monopolistė, beveik visi baigusieji siekdavo aukštojo mokslo, pasiverždavo į įvairių sričių viršūnes. Šiuo metu vidurinis mokslas tapo kasdienybe, jis tartum iširpo visuotiniame ir prarado savo buvusįjį slautą, kartu ir mokykla-gimnazija tapo eilinė, ne itin pastebima tarp kitų. Ir gal tik praeities šlovė, jos istorizmas suteikia jai ypatingesnę vietą.

Aš, taip pat šios mokyklos auklėtinis, nei kiek nenoriu sumenkinti jos šiandieninės būties — tai objektyvus reiškinys. Uždavinys, man atrodo, yra kitas: pasiremiant tradicijomis, iškeliant ir propaguojant jos šlovinguosius puslapius, kurti naująją lietuvišką mokyklą-gimnaziją, kuri individualizuotą moky-mo įstaigą, siekti įvairiapusiško jos autoriteto.

Vytėnis RIMKUS

OBUOLYS DAINOSE IR PASAKOSE

Obuolys senovės lietuvių apeigose turėjo didelę reikšmę, kaip ir rūta.

Beje, daugelyje fautų obuoliai yra vaisingumo simboliai. Obuolys laikomas ir meilės bei jaunystės ženklu.

Graikų mitologija pasakoja, kad deivė Hera, ištekėdama už Dzeuso, gavo iš žemės vesuvių dovaną Hesperidžių aukso obuolį, todėl ji vėliau buvo garbinama kaip moterytės ir gimdymo globėja. Dailės kūriniuose ji piešiama su obuoliu vienoje rankoje.

Graikų pasakos parodo, kaip karalaitė, mesdama obuolį, renkasi sau vyrą. Bulgarų pasaka pasakoja, kaip vyras, įsimylėjęs karaliaus dukterį, meta į ją aukso gelę ir aukso obuolį.

Lietuvių liaudies dainose bernuželis yra palyginamas su „sodo obuolėliu“. Bernelis savo mergelę taip pat vadina „aukso obuolėliu“. Dainose berneliai vaikščioja po savo obelių sodą, mergelės — po rūtų darželį.

Mergelė, ramindama bernelį, kad jos motina dar neleidianti tekėti šį rudenėlį, sako:

Kiek yr sode obelių,
Ani obelių obuolių,
Kuo gražiausį
pasiskinsiu,

Tą sau palaikysiu.

Pasakose obuolys irgi yra minimas.

Vienas ponas klausia savo dukters, ar norėtų tekėti už vyro. O ji atsako:

„Noriu“ — „Tai kokį imsi?“ — „Na, tai aš ketram paduosiu obuolį, tai mano bus“.

Vienoje latvių pasakoje karalaitė duoda vyrui obuolį ir prisizada „jo laukti, už kito netekėti“.

Yra pasakų, kur obuoliai turi kokią nors stebuklingą galią. Vienoje iš jų pasakojama apie tris karaliaus sūnus, kurių vienas buvo pirkęs batą, su kuriuo galėjai nueiti kur nori; antras brolis — žiūroną, per kurį gali viską matyti, o trečias brolis, jauniausias, pirkęs tokį obuolį, kurį ligoniui (ir labiausiai sergančiam) tik prikišus, pastarasis tuojau pasveikdavo.

Parėngė

Lina KASPERAVIČIOTĖ

Neregystė ir aiškiaregystė

[Atkelta iš 4 psl.]

instrumentų dėžėje aslos viduryje, patalynė nešvari. Kaimynę lyg skersvėjis išnešė. Sako, kad dabar išties tapusi tvarkinga.

Lankantis Sviatoslavui Rečichui, Vanga „vaikščiojo“ po jo kabineta Indijoje. Jai patiko didžiulė keraminė vazė su balta lėlija. Vanga pratarė: „Tai pats didžiausias tavo namų dvasinis papuošalas“.

Viena moteris, Monrealio gyventoja, keliavo po pasaulį, ieškodama profingo žmogaus, kuris padėtų jai nugalėti dvasinę krizę. Nusikaltėliai užmušė jos vyrą, pagrobė vienintelį jos vaiką. Žmogžudį sugavo, o vaikas prapuolė. Tiesa, po kiek laiko policija pranešė vargšei motinai, kad jos vaikas rastas ežero dugne. Nuo to lai-

ko moteris leidosi į kelionę, kuri atvedė ją prie Vangos namelio. Tai buvo 1987 metų vasarą.

— Tikrai, tavo ištiko didelė nelaimė, — pasakė jai Vanga, tačiau atsakyk man neslėpdama — tą vaiką pagimdei ne tu?

— Ne, — atsakė moteris, — mes su vyrų įsisūnijome berniuką iš prieglaudės.

— Tada klausyk, — tęsė Vanga, — berniukas gyvas, jį išvežė iš Australijos, dabar jis gyvena dideliame mieste, lanko mokyklą. Naujieji jo „lėvai“ daro viską, kad berniukas pamirštų tavo tavo namus, tėviškę. Greit tu gausi žinią apie sūnelį, o kitų metų balandį — konkrečių duomenų apie jį. Jūsų laukia daug išbandymų, po kurių jūs susitiksite.

Sios istorijos tęsinys foksos moters vyro žudikus nu teisė, vienas iš jų prisipažino, jog vaiką išties pagrobė, kad jis gyvas, ir yra vienoje žymioje ir turtingoje šeimoje. Lieka tik sulaukti atomazgos — būsimojo motinos ir sūnaus susitikimo.

1979 metais Vangą apjaukė aktorius V. Tichonovas. Vanga pasakė seseriai: „Tegul jis truputį palaukia kjeime, aš turiu gauti signalą, kad jau galiu jį priimti. Būtent tu, metu V. Tichonovas peržengė slenkstį. Vanga supyko ir nepatenkintu balsu paklausė: „Tu kodėl neišpildei savo geriausio draugo Jurijaus Gagarino noro? Kai Gagarinas išvyko į paskutinį bandomąjį skridimą, jis, atėjęs atsisveikinti, žyposdamasis pratarė: norėčiau tau ką nors padovanoti, bet nėra laiko pirkiniams, nusipirk sau žadintuvą, pastatyk ant stalo — tai bus prisiminimas apie mane“.

Tai išgirdęs aktorius vos neprarado sąmonės, šiaip taip atgaivino jį valerijonų lašais. Atsigavęs patvirtino, kad viskas taip ir buvo, o žadintuvą nupirkti jis užmiršęs po Gagarino mirties sumaišties.

Vanga tada pratarė: „Gagarinas nemirė, jis buvo sumintas!“ Kaip, kodėl ir kur — neatsakė (Yra versija, kad Gagarinas buvo uždarytas į beprotnamį. Šiuo metu Julijanas Semionovas yra davęs žodį iki galo iširti šią istoriją ir pateikti ją skaitytojams. — V. G.).

Profesoriaus Georgijaus Lozanovo, tyrusio aiškiaregystės fenomeną, duomenimis, 80 iš 100 Vangos pranašavimų išsipildo. Gal likusieji 20 irgi išsipildys? Ne! Iliumoje ateityje Vanga pranašauja didžiulius mokslotradimus. Galbūt tada ir mes, regintys neregiai šalia aklos aiškiaregės, praregėsime?

Parengė

doc. Vytautas GUDONIS

AUKŠTŪJŲ MOKYKLŲ PERTVARKA VOKIETIJOJE

[Atkelta iš 5 psl.]

Tik trečdalis studentų studijuoja akademines programose numatytą laiką, t. y. normaliais terminais baigia mokslus. Šiaip jau Vokietijos universitetuose studentai mokosi vidutiniškai septynerius metus ir baigia aukštąjį mokslą būdami maždaug 28,5 metų. Vokiečiai kultūros ministrai guodžiasi tuo, kad studijų ilgėjimo tendencija pastebima ir kitose Europos šalyse: Ispanijoje, Italijoje, Austrijoje bei Suomijoje.

Siaurės Reino Vestfalijos mokslo reikalų ministrė Anke Brun siūlo štai tokią aukštųjų mokyklų reformos programą:

1) sutrumpinti studijų trukmę, efektyviau bei intensyviau panaudojant laboratorijas, bibliotekas, geriau organizuojant seminarus, egzaminus bei atsisakytis už išsiskolinimus;

2) pirmajame semestre kursui skirti vadovą-kuratorį;

3) organizuoti studentų anketavimo akcijas, šitaip įvertinant profesorius, docentus bei dėstytojų darbo kokybę, efektyvumą; už labai aukštą darbo kokybę dėstytojams šioje federacinėje žemėje numatytos 5 premijos po 25

tūkst. markių; numatoma ir kitaip premijuoti, pvz., suteikiant neeilines atostogas, laisvus semestrus kurybiniam darbui;

4) sudaryti sąlygas, kad po 6 semestrų studentas galėtų gauti Baccalaureum Artium, o po visų studijų — Magister Artium laipsnį; (šiuo metu kai kuriose specialybose net 75 proc. studentų nutraukia studijas anksčiau, nepriėję iki Magister Artium, o vidutiniškai studijų trukmė siekia net 18,5 semestro).

Kita svarbi problema yra Rytų Vokietijos aukštųjų mokyklų pertvarkymas. Federalinis kancleris H. Kolis ir federalinių žemių ministrai pirmininkai patvirtino Rytų Vokietijos aukštųjų mokyklų pertvarkymo programą. Ją 75 proc. finansuoja federalinė vyriausybė, kitus 25 proc. lėšų skiria naujosios federacinės žemės, t. y. Rytų Vokietija. Iš viso investuojama 1,76 milijardo markių. Į Rytų Vokietijos aukštąsias mokyklas numatoma atsiųsti (ir jau siunčiama) 450 Vakarų Vokietijos profesorių ir mokslininkų, kurie naujai organizuos mokymą, ypač reformuos ekonomistų, teisininkų, politikų bei pedagogų rengimą, įsteigs naujus fakultetus. Už investuotas lėšas numatoma

įsigyti modernių mokymo priemonių, kurti laboratorijas ir kt. Į šį darbą kviečiami ir pensinio amžiaus Vakarų Vokietijos profesoriai. Taip pat numatoma pertvarkyti ir mokslinį-tiriamąjį darbą. Buvusioje VDR moksliniu-tiriamuoju darbu užsiėmė Mokslų Akademijos institutai, aukštosiose mokyklose buvo dirbamas tik mokomasis darbas. Dabar Rytų Vokietijos universitetuose įvedama mokomoji ir tiriamoji darbo vienovė, t. y. idealų atveju dėstytojas moko, atlieka tiriamąjį darbą ir įtraukia į jį studentus.

Numatytos specialios finansinės priemonės, kad būtų užkirstas kelias „protų nutekėjimui“ iš Rytų Vokietijos į Vakarų, nes šiuo metu Vokietijos Rytuose dirbantis dėstytojas gauna tik 60 proc. to, ką tomis pačiomis sąlygomis uždirba jo kolega Vakarų Vokietijoje.

Federalinio švietimo ministro R. Ortlebo nuomone, prie Rytų Vokietijos aukštųjų mokyklų pertvarkymo savo lėšomis turėtų prisidėti ir senosios federacinės žemės, priešingu atveju jų jau ir taip perpildytas aukštąsias mokyklas užplūs studentai iš Rytų Vokietijos, o tai ekonominiu požiūriu yra visiškai nepageidautina.

Rytų Vokietijoje steigti daugiau universitetų negu buvo nesirengiama, nes ši aukščiausia ir garbingiausia mokymo ir mokslo įstaiga reikalauja daug didesnių investicijų negu minėtoji Fachhochschule.

Rytų Vokietijoje ilgšiol nebuvo nė vienos privačios aukštosios mokyklos. Vakarinėje šalyse dalyje jų yra 62. Čia studijuoja 28 tūkst. jaunuolių. Galvoje ma įsteigti keletą privačių aukštųjų mokyklų ir naujosiose federacinėse žemėse.

Suvienytos Vokietijos aukštųjų mokyklų reforma numatyta įvykdyti per 5 metus. Jau energingai imtasi darbo. Negailima tam nei lėšų, nei energijos, nes aišku, kad visa tai atsipirks ir bus reikalinga višose būsimo socialinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo srityse.

Plačiau apie šias ir kitas švietimo problemas (ir ne tik švietimo) galima paskaityti jau minėtame Inter Nationes informaciniame leidinyje bei naujausiuose žurnalu „Spiegel“, „Stern“ numeriuose. Šiuo tikslu prašom užėiti Uzsienio kalbų katedrą.

Dėst. Vitalija
BERNATAVICIOTĖ
Uzsienio kalbų katedra

Kodėl merginos neišteka?

JAV psichologai apklausė 1200 merginų. Pirmasis klausimas: „Kodėl jums nepavyko ištekėti?“

Atsakymai tokie:

305 — nerado tinkamo vyro;

97 — myli vyrą, kuris negali vesti;

89 — niekad nebuvo įsimylėjusios;

Likusioms niekas nesulė tekėti arba, nutrukus sužieduotuvėms, dingo domėjimasis vyrais.

Į klausimą, ar gališės, kad neištekėjote — daugiau kaip pusė atsakė „taip“.

Atsakymai į klausimą: „Kodėl gallisi, kad neištekėjo?“

167 — moterystė, šeima — normalus gyvenimas merginai;

84 — nori turėti vaikų;

72 — nori turėti vyrą, ir vaikų;

Likusioms reikia ir vyro, ir vaikų, ir namų.

Ši apklausa dar kartą įrodė, kad dauguma merginų pirmiausia nori būti motinos — jaučia natūralų pašaukimą. Ir tik mažuma yra romantiškos meilės ieškotojos.

Šypsenos apie...

Autobusų stotelėje susitiko dvi studentės. Viena — gerokai papilnėjusi, aiškiai matyti, kad laukiasi šeimos padidėjimo. Draugė, švelniai nužvelgusi kolegės figūrą, klausia:

— Tai ko lauki, Ailnute, berniuko ar...

— Autobuso, — atsšovė draugė.

GENIALI ISVADA

Studentas M. S. susižiedavo. Aplinkiniai pastebėjo, kad nuo to laiko jis labai pasikeitė. Kartą draugai sustabdė M. S. ir ėmė klausinėti:

— Ar tu iš tikrųjų taip myli Josefą?

— Taip.

— Ir dėl jos nebe geri?

— Taip.

— Ir dėl jos neberūkai?

— Taip.

— Ir kortomis nebe loši?

— Taip.

Tai kodėl tu jos nevedi?

— Matal, aš prieš jau prie išvados, kad su šitokiomis dorybėmis galu susirasti geresnę žmoną, negu Zoselė.

— Tai kaip, meilė iš pirmo žvilgsnio?

— Ne, iš antro. Pirmu žvilgsniu žvelgdamas aš dar nežinojau, kad jos tėvas — priėmimo komisijos atsakingasis sekretorius.

— Tu ją vesi?

— Kam? Aš juk įstojaul!

Šešios mirtinos nuodėmės... santuokoje

Tai 65 metų vokiečio psichologo, kuris specializuojasi santuokos srityje, nuomonė. Beje, jo žmona (antroji) net 33 metais už jį jaunesnė.

1. Jūs pernelyg daug laukiate iš partnerio; manydamas, kad jis turi padaryti jus laimingas. Turtinga buitis, kuriai uždirba vyras, ir daug jums afiduodamo laiko — ne visada suderinami dalykai. Vyrui taip pat nederėtų manyti, kad žmona privalo būti tobula.

2. Neteisingas požiūris į seksą. Nė vienas partneris iš kito negali reikalauti, kas pastarajam nemalonu.

3. Pavydas dėl partnerio sėkmės. Tai ypač pavojinga žymių vyrų žmonoms. Jos dažnai bijo, kad vyro aplinkoje daug įdomių moterų, todėl pavyduliauja karfais net be rimtos priežasties. Rezultatas — pragaras namams.

mie.

4. Nerimtas požiūris į partnerio rūpesčius. Tai labiau būdinga vyrams, kurie dažniausiai įsitikinę tik savo problemų rimtumu. Jie net nenori išklausyti žmonos, ką jau kalbėti apie paguodą.

5. Užmaršumas ir atsainumas, kurie partneriui sukelia įtarimą, kad jis ne taip jau daug ir reiškia. Ne tokia smulkmena — užmiršti žmonos gimtadienį, santuokos metines...

6. Leisti partneriui suprasti, kad jis (ji) daugiau nebevilioja kaip seksualinis objektas.

Šios šešios „mirtinos“ nuodėmės į didžiulį konfliktą atveda palaipsniui. Jausmus jos užmuša lėtai, bet garantuotai. Reikėtų to neužmiršti ir... elgtis priešingai.

Nepaverskite santuokos įpročiu, — teigia psichologas. Pasistenkite, kad partneris žinotų, jog yra mylimas, pildykite jo norus, nepriekaištaukite, kai jis to nedaro. Laimė pati neatėina. Reikalingos didelės abiejų pastangos. Rezultatą nereikės ilgai laukti.

Be to, nepamirškite — laimingas žmogus dažniausiai yra sveikas. Šiuolaikiniais prietaisais jau užfiksuota, kad laimingo žmogaus kraujyje atsiranda papildomų apsaugojančių ląstelių, dėl to įsimylėjėliams greičiau gyja žaizdos. Jiems rečiau „prilimpa“ net gripas.

Įdomus ir toks faktas — sėkmingai vedę žmonės gyvena vidutiniškai 5 metais ilgiau. O išsiskyre vyrai net tris kartus dažniau kreipiasi į gydytojus negu sėkmingai vedę. Jūs dar abejojate, kurie iš jų daro sėkmingesnę karjerą? Be reikalo.

PO
PASKAITŲ

Redaktorius A. MALAKAUSKAS

Korespondentas Z. RIPINSKIS

Fotografas A. MUSNECKIS

MOSŲ ADRESAS:

235419 Šlautilai,

Vytauto 84,

tel.: 3-47-31; 3-88-85.

SL 575

Rinko ir spausdino „Titnago“ spaustuvė, Vasario 16-osios g. 54. Ofsetinė spauda. Tiražas 1000 egz.

Užsak. Nr. 4345.